

LEKCIJA 5.2 ALI GRE ZA ZGODBO O PODNEBNIH MIGRACIJAH? TUKAJ JE KONTROLNI SEZNAM

Ko zbiramo zgodbe z vsega sveta in izbiramo primerne za našo knjižico Onkraj zgodb, moramo imeti pred seboj kontrolni seznam, ki nam bo pomagal ugotoviti, ali je zgodba res povezana s podnebnimi migracijami ali ne. V modulu 1 o podnebnih migracijah ste dobili odličen pregled vzrokov in posledic podnebnih sprememb, vključno z migracijami, zato se med procesom intervjuja redno vračajte k njemu, da osvežite svoje znanje in v zgodbah prepoznate pokazatelje, da vam intervjuvanec_ka dejansko pripoveduje o podnebnih migracijah.

Vendar to ne bo tako preprosto. Na našem planetu je namreč le nekaj primerov, kjer lahko migracije ljudi jasno in na prvo žogo povežemo s podnebnimi spremembami, z drugimi besedami, kjer so podnebne spremembe **jasen in edini dejavnik** migracij in so zato takoj prepoznavne. Najočitnejši primer so nedvomno pacifiški otoki. Ocenjuje se, da bo do leta 2100 zaradi naraščajočega oceana izginilo skupno 48 otokov, katerih prebivalci in prebivalke se bodo preselili na druge otoke ali v druge države.

V drugih primerih pa so podnebne spremembe nedvomno dejavnik, ki poslabšuje življenjske okoliščine in vsaj deloma prispeva k migracijam ter konfliktom, ki so posledica slabšanja varnostnih razmer in življenjskih pogojev, vendar **včasih na prvi pogled niso tako očitne**.

V zgodbah moramo biti torej pozorni na morebitne povezave med zgodbami o selitvi in **dvema ločenima vrstama dogodkov**, ki bi lahko prispevali (ali bodo prispevali) k odločitvi za selitev:

- nenadne naravne nesreče (cikloni, tajfuni, poplave, gozdni požari itd.) ali
- počasi-nastajajoči pojavi (kot so taljenje ledenikov in izguba glavnega vira pitne vode, naraščajoče temperature, dezertifikacija, suše, naraščanje gladine morja, spremembe deževnega režima, izguba biotske raznovrstnosti in drugi).

Zgodbe nam lahko denimo povedo tudi, kako so se ljudje **sezonsko in začasno**, ne pa tudi trajno, prilagajali spreminjajočim se okoljskim razmeram. Morda bomo naleteli na zgodbe o **notranjih** in ne mednarodnih čezmejnih selitvah. Pogosto ljudje **sploh ne bodo omenili**, da so se selili zaradi podnebnih sprememb, saj imajo pred očmi druge razloge za selitev (da bi drugje našli delo in dostojne življenjske pogoje zase in za svojo družino - tj. ekonomski razlogi; da bi si rešili življenje z območja spopadov - tj. vojne in politični razlogi; ...). Naša naloga je, da skušamo skupaj najti več konteksta za zgodbe o migracijah in jih po možnosti povezati s posledicami podnebnih sprememb.

Prav tako je treba upoštevati **čas, v katerem se zgodba odvija**:

- intervjuvanec_ka vam lahko pripoveduje o zgodbi družine ali sorodnikov o podnebnih migracijah, ki so se že zgodile v preteklosti:

"Voda je prišla ponoči in nismo imeli časa, da bi rešili svoje imetje; morali smo se odločiti, ali bomo rešili svoje otroke in sebe ali svoje imetje in premoženje, zato smo se odločili, da bomo rešili svoje otroke. Pustili smo vse in tekli, da bi si rešili življenje."

- vam lahko povedo zgodbo o trenutnih podnebnih migracijah, ki se dogajajo prav zdaj: *"Ta zemljišča smo obdelovali moj ded, oče in jaz. Toda časi so se spremenili ... Dež zdaj prihaja pozneje, zato pridelamo manj. Edina rešitev je, da vsaj za nekaj časa odidemo. Vsako leto od 3 do 5 mesecev delam v Wyomingu. To je moj glavni vir dohodka. Toda za vedno zapustiti svojo vas? Ne. Tu sem bil vzgojen in tu bom ostal."*

- ali pa prepoznate, da zgodba kaže na to, da se bodo podnebne migracije zgodile v prihodnosti: *"Zelo me skrbi. Sneg in led izginjata in se topita iz dneva v dan, iz leta v leto. Sonce je močnejše. Snega ni več toliko. Zelo smo zaskrbljeni ... Lahko pride do ogromne suše. Lahko se zgodi, da ne bo več snega in vode. Kako bi torej namakali naša zemljišča? Moj sin bi moral oditi drugam, v druge države."*

Viri izvlečkov zgodb o podnebnih migracijah: Moving Stories, <https://climateoutreach.org/reports/moving-stories-climate-and-migration>.

